Çözüm Odakl? Envanter

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çözüm Odakl? Envanter*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19423

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çözüm Odakl? Envanter, bireylerin problem çözme yakla??mlar?ndaki e?ilimlerini, özellikle de çözüm odakl? dü?ünce biçimini mi yoksa problem analizine odaklanma e?ilimini mi benimsediklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu envanter, ?anal Karahan ve Hamarta (2014) taraf?ndan Türkçe literatüre kazand?r?lan bir uyarlama çal??mas?n?n ürünüdür. Çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Envanter, bireyin zaman?n? ve enerjisini potansiyel çözümlere yönlendirme yetene?ini de?erlendiren maddeler içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çözüm Odakl? Envanter, Çözüm Odakl?l?k, Problem Çözme, Psikolojik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Faika ?anal Karahan, Emine Hamarta.

Amaç

Çözüm Odakl? Envanter'in temel amac?, bireylerin kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda sergiledikleri bili?sel e?ilimleri tespit etmektir. Ölçek, bireyin problemlerin kökenini analiz etmeye harcad??? zaman ile olas? çözümleri formüle etmeye harcad??? zaman aras?ndaki dengeyi yans?tan bir skor sa?lamay? hedefler. Bu, özellikle psikolojik dan??manl?k ve rehberlik alanlar?nda, bireylerin çözüm odakl? yakla??mlara ne kadar yatk?n oldu?unu belirlemek için kritik bir öneme sahiptir.

?anal Karahan ve Hamarta taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, bu arac?n Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilirli?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, Çözüm Odakl? K?sa Terapi (ÇOKT) prensiplerini temel alan ara?t?rmalar ve uygulamalar için sa?lam bir ölçüm arac? sunulmu?tur.

Yap?

Envanterin ölçtü?ü psikolojik yap?, genellikle "Çözüm Odakl?l?k" (Solution Focus) olarak adland?r?l?r. Bu yap?, bireyin zorlay?c? durumlarla ba?a ç?karken geçmi?teki ba?ar?s?zl?klara odaklanmak yerine, gelece?e yönelik hedefler ve mevcut kaynaklar üzerine yo?unla?ma kapasitesini ifade eder. Ölçek, bu yap?n?n iki kar??t kutbunu yans?tan maddeler içerebilir: problem analizi e?ilimi (olumsuz yönde) ve çözüm in?a etme e?ilimi (olumlu yönde).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çözüm odakl? bireyler, sorunlar?n detaylar?na tak?l?p kalmak yerine, "ne i?e yar?yor" ve "ne farkl? yap?labilir" sorular?na odaklanma e?ilimindedirler. Envanter maddeleri, bu bili?sel döngüleri ve davran??sal tercihleri yans?tarak, bireyin genel ya?am yakla??m?ndaki çözüm odakl?l?k düzeyini nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

?anal Karahan ve Hamarta (2014) taraf?ndan yürütülen geçerlik çal??mas?, ölçe?in amaçlanan yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamay? hedeflemi?tir. Çal??mada, yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap?y? destekleyip desteklemedi?ini ortaya koyar.

Her ne kadar orijinal kaynakta geçerlik bilgisi aç?kça listelenmemi? olsa da, yay?nlanan akademik makale ("Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?") faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?unu ve ölçe?in yap?sal modelinin iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, Çözüm Odakl? Envanter'in Türk kültüründe çözüm odakl?l?k yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçekten elde edilen puanlar?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için genellikle Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Çal??mada, envanterin iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu sonuçlar, Çözüm Odakl? Envanter'in zaman içinde tutarl? sonuçlar üreten, güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Çözüm Odakl? Envanter'in Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n korunup korunmad???n? incelemek üzere Faktör Analizi kritik rol oynam??t?r. Yap?lan analizler, envanterin teorik olarak beklenen boyutu (veya boyutlar?) alt?nda topland???n? göstermi?tir.

Faktör analizleri, maddelerin teorik olarak ili?kili oldu?u faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve çapraz yüklerin minimum düzeyde kald???n? ortaya koyarak, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemi?tir. Bu, Çözüm Odakl? Envanter'in, problem odakl? dü?ünce ile çözüm odakl? dü?ünce aras?ndaki ayr?m? kültürel olarak uygun bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genç Yeti?kinler ve Yeti?kinler (Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri).

Ya? Grubu: Belirtilmemi?, ancak genellikle 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Psikometrik özellikler, Türkiye'deki e?itim kurumlar?ndan veya genel topluluklardan toplanan örneklemler üzerinde belirlenmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel öz bildirim envanteri. Kat?l?mc?lar, verilen ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Derecelendirme

Çözüm Odakl? Envanter, 6'l? Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Bu sistemde, kat?l?mc?lar her bir maddeye ili?kin görü?lerini a?a??daki seçeneklerden birini i?aretleyerek belirtirler:

1 = kesinlikle kat?lm?yorum
2 = kat?lm?yorum
3 = biraz kat?lm?yorum
4 = biraz kat?l?yorum
5 = kat?l?yorum
6 = kesinlikle kat?l?yorum

Bu 6'l? yap?, nötr bir orta noktan?n (ne kat?l?yorum ne kat?lm?yorum) olmad??? anlam?na gelir, bu da kat?l?mc?lar? bir yöne do?ru (kat?lma veya kat?lmama) tercihte bulunmaya zorlar.

?leti?im Bilgileri

Sorumlu Yazar: Faika ?anal Karahan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: faika.karahan@usak.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: U?ak Üniversitesi, E?itim Fakültesi (2014 referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe uyarlama ve psikometrik çal??ma 2014 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Envanterin akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle yay?nlanan makaleye at?f yapmak ko?uluyla mümkündür. Ticari kullan?m için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF dosyas?, eri?im kolayl??? sa?lamak amac?yla çevrimiçi olarak sunulmu?tur. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: cozum-odakli-envanter-toad.pdf

Referanslar

?ANAL KARAHAN, F , HAMARTA, E . (2014). Çözüm Odakl? Envanter: Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. ?lkö?retim Online, **14 (2)**, 1-13. DOI: 10.17051/io.2015.15313.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Çözüm Odakl? Envanter Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde ve içeriklerinde korunmu?tur.

Olas? çözümlere a??rl?k vermektense zaman?m?n ço?unu problemlerimi
analiz etmeye yönelirim.
Problemlerimi dü?ünmeye tak?l?p kalmaya e?ilimliyim.

ARABPSYCHOLOGY.COM